

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4099/2023
19.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., Mobilliti Group, ДОО из Осипаонице и СНЕМ-СО ДОО из Београда, које заступа Неда Гајовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде – Основни суд у Смедереву, чији је законски заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2513/21 од 09.03.2022. године, у седници одржаној 19.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2513/21 од 09.03.2022. године у првом, другом, четвртном и делу петог става изреке, којим је одбијен захтев тужилаца АА из ... и Mobilliti Group, ДОО из Осипаонице за обавезивање тужене на накнаду трошкова парничног поступка.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2513/21 од 09.03.2022. године у ставу трећем и у делу петог става изреке којим је одбијен захтев тужиоца СНЕМ-СО ДОО из Београда за накнаду трошкова парничног поступка и предмет се враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 21688/16 од 16.11.2016. године, првим ставом изреке, обавезана је тужена да на име накнаде штете тужиоцу АА из ... исплати износ од 49.000 евра, са каматом Европске централне банке обрачунатом за период од 27.04.2009. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па до исплате, са законском затезном каматом на појединачно означене месечне износе и периоде доспелости од априла 2009. године, закључно са мајем 2011. године. Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца АА за обавезивање тужене на исплату домицилне камате на износе означене у првом ставу изреке. Трећим ставом изреке, обавезана је тужена да на име накнаде штете тужиоцу Mobilliti Group, ДОО из Осипаонице исплати појединачно означене месечне износе са законском

затезном каматом од означених периода доспелости до исплате почевши од новембра 2011. године закључно са децембром 2014. године. Четвртим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу СНЕМ-СО ДОО из Београда плати накнаду за смештај фенол-сирћетне киселине по наредби Окружног суда у Смедереву од 14.04.2009. године, реализован за период од 27.03.2009. године до 27.09.2016. године, у износу од 35.978.558,64 динара. Петим ставом изреке, обавезана је тужена да пословно-магазински простор у Осипаоници, Старо село бб, испразни од лица и ствари и преда на слободно коришћење тужиоцу СНЕМ-СО ДОО, као закупцу. Шестим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.251.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2513/21 од 09.03.2022. године, првим ставом изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 21688/16 од 16.11.2016. године, у првом ставу изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено обавезивање тужене да на име накнаде штете тужиоцу АА из ... исплати износ од 49.000 евра са каматом Европске централне банке обрачунаном за период од 27.04.2009. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате са законском затезном каматом на појединачно означене месечне износе од датума њихове доспелости до исплате, за период од априла 2009. године закључно са мајем 2011. године. Другим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда у трећем ставу изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца Mobilliti Group, ДОО из Осипаонице којим је тражено обавезивање тужене да тужиоцу на име накнаде штете исплати појединачно означене месечне износе са законском затезном каматом од њихове месечне доспелости до исплате за период од новембра 2011. године закључно са децембром 2014. године. Трећим ставом изреке, првостепена пресуда је преиначена у четвртном ставу изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено обавезивање тужене да тужиоцу СНЕМ-СО ДОО исплати накнаду за смештај фенол-сирћетне киселине по наредби Окружног суда у Смедереву од 14.04.2009. године, реализован у периоду од 27.03.2009. године до 27.09.2016. године, у висини од 35.978.558,64 динара. Четвртим ставом изреке, првостепена пресуда је преиначена у петом ставу изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено обавезивање тужене да пословно-магазински простор у Осипаоници, Старо село бб, испразни од лица и ствари и исти преда на слободно коришћење тужиоцу СНЕМ-СО ДОО. Петим ставом изреке, првостепена пресуда је преиначена у шестом ставу изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца за накнаду трошкова првостепеног поступка. Шестим ставом изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног и другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другостепеном поступку, тужиоци су због погрешне примене материјалног права, сходно члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП изјавили ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 са изменама и допунама), Врховни суд је нашао да ревизија тужилаца АА из ... и Mobilliti Group, ДОО из Осипаонице није основана, док је ревизија тужиоца СНЕМ-СО ДОО из Београда основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а

ревизијом се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која није разлог због кога се ревизија може изјавити, у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, ради услужног складиштења пшенице, ђубрива и других ратарских култура за потребе трећих лица, тужилац СЕМ-СО ДОО је у својству закупца са тужиоцем АА, као закуподавцем, дана 27.03.2009. године, закључио Уговор о закупу пословно-магацинског простора у Осипаоници, површине 800 м². Чланом 2. и 3. уговора констатовано је да ће се складиштити фенил- сирћетна киселина, због чега ће закуподавац обавити потребне радове ради сигурности објекта. Уговор је закључен на период од три месеца за 1.000 евра месечне закупнине, с тим да после тог рока уговор прераста у закуп на неодређено време са двоструким износом закупнине.

Дана 16.05.2011. године, тужилац СЕМ-СО ДОО је са тужиоцем Mobilliti Group, ДОО, као новим власником и закуподавцем пословног простора, закључио анекс уговора о закупу, којим је уговорена закупнина од 2.000 евра месечно без пореза на додату вредност, по средњем курсу Народне банке Србије на дан фактурисања, јер се због специфичности смештене робе иста мора чувати на посебан начин.

Записник о смештају робе од стране тужиоца СЕМ-СО ДОО дана 27.03.2009. године је сачињен од стране надлежног инспектора Министарства здравља, а наредбом истражног судије Окружног суда у Смедереву Кри 78/09 од 14.04.2009. године, киселина тежине 1960 килограма у 53 најлонска џака одузета је од трећих лица и смештена у предметни магацински простор. Кривични поступак вођен против ББ, ВВ, ГГ и ДД, због кривичног дела недозвољена трговина из члана 243. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, окончан је решењем донетим дана 09.02.2015. године којим је поступак обустављен због апсолутне застарелости, наведена роба је трајно одузета од тих лица, а Полицијској управи Смедерево наложено је преузимање робе из магацина и њено уништење. Како уништење опасних материја није у надлежности полиције, начелник Дирекције полиције у Смедереву се обратио Министарству здравља, а тужилац СЕМ-СО ДОО се дописима од 28.10.2010. године, 15.11.2010. године, 14.07.2011. године и 04.08.2011. године, обраћао Окружном суду у Смедереву и Основном суду у Смедереву тражећи да се реши питање смештаја фенил-сирћетне киселине и захтевао плаћање њеног чувања према фактурама испостављеним у периоду од 06.05.2011. године до 27.12.2015. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је сходно члану 172. ЗОО тужена одговорна за штету коју су тужиоци претрпели због неплаћања закупнине у период од марта 2009. године закључно са септембром 2016. године, те је тужбени захтев у целости усвојио.

Другостепени суд није прихватио становиште првостепеног суда као правилно већ је по жалби тужене побијану пресуду преиначио и тужбени захтев у целости одбио као неоснован. У образложењу одлуке је навео да потраживање тужилаца АА и Mobilliti Group ДОО, као закуподавца, по основу накнаде штете у висини неплаћене закупнине није основано, јер тужена Република Србија није пасивно легитимисана пошто није била у материјално-правном односу са тим лицима по основу уговора о закупу. У односу на тужиоца СЕМ-СО ДОО тужена Република Србија јесте пасивно легитимисана, али је тужбени захтев неоснован, јер противно члану 228. у вези са

чланом 231. ЗПП тај тужилац није доказао висину свог потраживања према тржишним ценама у време пресуђења, односно није предложио извођење доказа економско-финансијским вештачењем, а уговорена висина закупнине, на који је тужилац СЕМ-СО ДОО као купац пристао, не може бити меродавна и обавезујућа тражбина према туженој, на основу члана 172. ЗОО.

Према становишту Врховног суда, правилна је одлука другостепеног суда у погледу неоснованости потраживања истакнутог од стране тужилаца АА и Mobiliti Group ДОО.

Чланом 567. став 1. ЗОО прописано је да се уговором о закупу куподавац обавезује да преда одређену ствар купцу на употребу, а овај се обавезује да му за то плаћа одређену закупнину, док је чланом 583. став 1. истог закона прописано да је купац дужан плаћати закупнину у роковима одређеним уговором или законом, а у недостатку уговора и закона, како је уобичајено у месту где је ствар предата купцу.

У складу са наведеним законским одредбама, тужилац СЕМ-СО ДОО је са тужиоцима АА и Mobiliti Group ДОО закључио уговор о закупу и његов анекс и био је дужан да закупнину благовремено плаћа у уговореним износима, независно од постојања решења Округног суда у Смедереву којим му је поверено складиштење робе одузете током кривичног поступка. Тужена Република Србија није била уговарач ни сауговарач наведеног куподавног односа, па не може бити ни пасивно легитимисана за плаћање накнаде штете у висини неизмирених закупнина уговорених у оквиру пословног односа заснованог између тужилаца.

Како је изведеним доказима несумњиво утврђено да је складиштена роба у међувремену измештена из закупљеног пословно-магацинског простора, правилна је одлука другостепеног суда којом је као неоснован одбијен захтев тужиоца СЕМ-СО ДОО за обавезивање тужене да тај простор испразни и да га преда на коришћење том правном лицу.

Како је правноснажном судском одлуком у целисти одбијен захтев тужилаца АА и Mobiliti Group ДОО, правилна је и одлука којом је одбијен њихов захтев за накнаду трошкова парничног поступка, сходно члану 153. ЗПП.

На основу изложеног, сходно члану 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Међутим, према становишту Врховног суда, побијана одлука у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца СЕМ-СО ДОО за исплату накнаде за смештај киселине, донета је погрешном применом материјалног права, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

На основу записника Министарства здравља и решења истражног судије Округног суда у Смедереву, тужиоцу СЕМ-СО ДОО је поверено складиштење опасне фенол – сирћетне киселине, одузете од трећих лица у односу на која је вођен поступак због постојања основане сумње да су извршили кривично дело недозвољене трговине из члана 243. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС. У циљу извршавања повереног задужења, тај тужилац је изнајмио складишни простор на основу уговора о закупу на одређено време од три месеца за закупнину од 1.000 евра месечно. Због природе

наведене опасне робе складиште је морало да се посебно припреми и обезбеди. По истеку уговореног периода уговорни однос је сходно члану 4. став 4. уговора анексом продужен на неодређено време за закупнину од 2.000 евра месечно. Износе фактурисане од закуподавца купац је редовно достављао суду, који закупнину није плаћао нити је на њен износ стављао примедбе, а по захтевима купца од 28.10.2010. године, 15.11.2010. године, 14.07.2011. године и 04.08.2011. године да се роба измести како би он могао да се бави својим редовном делатношћу услужног складиштења пољопривредних производа за трећа лица, Окружни суд у Смедереву и Основни суд у Смедереву нису поступали.

У овој чињенично-правној ситуацији, не може се прихватити као правилан закључак другостепеног суда да је терет доказивања реалне висине закупнине предлагањем економско-финансијског вештачења био на тужиоцу СЕМ-СО ДОО. Као доказ висине уговорене закупнине тужилац је, као купац, доставио уговор и анекс уговора о закупу и приложио је копије фактура прослеђених надлежном суду. Код таквог стања ствари тужена је сходно члану 228. ЗПП била дужна да у случају сумње у стварне износе закупнине и оспоравања уговорене закуподавне цене, покаже доказну активност која ће резултирати утврђивањем реалне висине закупнине за простор површине 800 м² у Осипаоници у време доношења судске одлуке, како је регулисано чланом 189. став 2. ЗОО.

Сагласно изложеном, приликом поновног одлучивања другостепени суд ће поступајући сходно члану 383. став 4. ЗПП правилно и потпуно утврдити чињенично стање од кога зависи примена одредбе члана 172. ЗОО, те ће размотрити основаност тужбеног захтева истакнутог од стране тужиоца СЕМ-СО ДОО и за своју одлуку даће јасне и потпуне разлоге.

Како одлука о трошковима парничног поступка зависи од исхода спора међу странакама, укинута је и решење о трошковима парничног поступка у односу на тужиоца СЕМ-СО ДОО.

На основу изложеног, сходно члану 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић